

Ірина Воловенко, Дмитро Костенко

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕФЛЕКСИВНИХ ЛАПОК У ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТАХ

У статті описано особливості вживання лапок як одного з елементів, що передає інформацію «над текстом», у політичному дискурсі, вказано на основні функції рефлексивних лапок – переносну, метамовну та модальну, завдяки яким політичні оратори привертають увагу, впливають на емоції, викликають у реципієнтів певні запрограмовані реакції. У дослідженні виокремлено та описано чотири основні групи рефлексивних лапок: кульмінативна група, для якої характерне використання лапок з метою залучення до певної лексеми уваги адресата; переносна група, особливістю якої є виділення слова або виразу, що має метафоричне, метонімічне значення, передає порівняння, саме лапки вказують на те, що лексичне значення слів та їх контур вступають у суперечність, тобто лапки ускладнюють семантичну структуру слова; модальна група, у якій виділяється слово, що виражає іронію чи негативну оцінку переданого поняття або реалії, яке позначає відчуття неточності або умовності номінації; метамовна група, у якій лапки виступають як спосіб оцінки вживаних мовних засобів на позначення назви, що вирізняється від певного стилістичного контексту, а також для оформлення зниженої, просторічної, арготичної лексики, вжитої в політичному тексті, чужорідним елементом у використанні таких лапок можуть бути і запозичені лексеми, яким політичні фігуранти у своїх промовах почасти віддають перевагу. Контраст між лексемою та лексемою, узятую в лапки, реалізується за допомогою спільної ментальної діяльності адресата та адресанта.

Ключові слова: метамова, рефлексивні лапки, політичний текст, менталітет, метамовна рефлексія.

Наразі у політичних текстах зростає кількість лексем, узятих у лапки, причому лапки використовують не як пунктуаційний знак для оформлення прямої мови та цитат, не як орфографічний знак, а як один з елементів, що передає інформацію «над текстом». Такі лапки є графічним проявом метамовної рефлексії щодо оцінки нестандартного вживання лексеми для певного тексту. Зазначені лапки не лише актуальні в політичному дискурсі, але й набувають нових функцій та специфіки використання. Тому запропоновані наукові розвідки є актуальні.

Метою статті є описати особливості використання рефлексивних лапок у політичних текстах. Досягнення поставленої мети зумовило виконання таких завдань: виявити та охарактеризувати основні випадки вживання факультативних лапок.

Загальновідомі правила вживання лапок – позначення «чужої мови», або загальноприйнятих найменувань, – що задовольняють потреби ділового мовлення, абсолютно недостатні для тих, хто використовує мову як «знаряддя виробництва», – політичних суб'єктів. У постійному арсеналі політиків, які спеціалізуються на політичній тематиці, є слова, вислови та засоби, що дають змогу передавати інформацію «над текстом», привертати увагу, впливати на емоції, викликати у реципієнтів певні запрограмовані реакції. Одним з таких засобів є рефлексивні лапки.

На думку Б. Шварцкопфа, окрім основних функцій, у політичних текстах лапки мають низку факультативних, зокрема: переносну, метамовну та модальну. Поширення необлігаторних, або факультативних, лапок пов'язано з прагненням не лише висловити оцінку, а й бажанням привернути увагу до інформації. Факультативні функції лапок Б. Шварцкопф зводить до чотирьох основних груп:

1. Кульмінативна група: слово / вираз виділяється в тексті для залучення до нього уваги читача, наприклад: *А поки такого рішення по терористичним організаціям немає, ці судді перекваліфікують злочин з «участь у терористичній організації» (ст. 258-3 Кримінального кодексу) на участь в «незаконних збройних формуваннях» (ст. 260 Кримінального кодексу) (<https://blogs.pravda.com.ua/authors/bratushchak/596f27b85dcb2/>);*

Спостереження над сучасними текстами показують, що в чистому вигляді функція залучення уваги практично не зустрічається – для цього використовуються інші засоби, наприклад шрифтові: *Вона також «поки що виконана», хоча на початку 2017 року систему децю змінили й збільшили збори з підприємців (<https://www.bbc.com/ukrainian/features-40177159>).*

2. Переносна група: виділяється слово або вираз, що має метафоричне, метонімічне значення, передає порівняння, наприклад: *Частина інтернет-користувачів побачила в них доказ причетності до протестів «руки Кремля», інші назвали листівки провокацією, організованою недругами Саакашвілі: «Друкували за поребриком?»* (<https://www.obozrevatel.com/ukr/politics/drukuvani-za-porebrikom-divna-reklama-mitingu-saakashvili-oburila-merezhku.htm>).

Однак лапки не можуть бути просто знаком метафоризації. Наприклад, в політичному тексті в лапки береться не кожна метафора, а тільки та, що має якийсь додатковий семантичний відтінок, як правило, іронічний. Читач бачить виділене лапками слово або словосполучення і автоматично починає шукати в тексті прихований сенс, підтекст.

Метафоризація, як відомо, є основним універсальним механізмом утворення одиниць не лише з новим значенням, а й з високим індексом образності в лінгвістичному полі; та динамічно-конструктивним когнітивним процесом, тобто частиною мовленнєвого механізму людини. Метафоризація не лише активує вже наявні знання про світ, зіставляючи «готові» значення при розшифруванні культурного коду і виявлені ними асоціативні уявлення, а активно конструює несумісні на перший погляд позамовні суті. У процесі метафоризації в рамках соціальної комунікації індивід з'єднує ономазіологічні, семасіологічні, концептуальні категорії в лінгвістичних одиницях [8].

Це відбувається тоді, коли знак і його значення поєднуються, створюючи новий знак, який вказує на неявно виражений (передбачуваний) зміст уживаних мовних форм. Метафора, яка робить відкритим вторинні значення слів, дає змогу виразити відразу кілька рівнів змісту. Людина говорить про одне, а має на увазі щось інше [5, с. 244].

Будь-яка метафора виникає внаслідок когнітивної операції порівняння ментальних образів двох різних об'єктів, подій чи явищ, виявлення в них подібності та відмінності, оскільки у свідомості мовців є дві ментальні зони (донорська та реципієнтна), компоненти яких у процесі метафоризації вступають у складну взаємодію.

Важлива відмінність між зонами полягає в тому, що донорська зона переважно має конкретніше наповнення: вона складається з чуттєвих образів, ментальних картинок (не обов'язково візуальних), джерелом її формування є фізично-тілесний досвід людини; вона фундаментальніша, первинна в кожного індивіда і тому має важливіше значення для орієнтації людини у світі. Донорській зоні властива більша конкретність, антропоцентричність і тісний зв'язок з перцептивним та моторно-сенсорним досвідом людини. Що ж до реципієнтної зони, то вона зазвичай має вторинний характер, з'являється в досвіді та свідомості пізніше за донорську; знання, з нею пов'язані, часто є не результатом прямого спостереження, а виступають наслідком мисленнєвої діяльності людини, тому вони мають більш абстрактний характер, що й визначає необхідність у виникненні так званої когнітивної метафори, яка здатна заповнювати лексико-семантичні лакуни. Метафоричні одиниці в політичних текстах можуть номінувати явища суспільного життя чи політичної сфери через переосмислення спортивної, медичної, освітньої лексики тощо. Наприклад: *Тепер «м'яч на полі» обласних державних адміністрацій та Центральної виборчої комісії – перші повинні якнайшвидше направити до ЦВК подання про створення ОТГ, а ЦВК – призначити в них перші місцеві вибори на 25 жовтня 2015 року.* (<https://decentralization.gov.ua/news/514?page=515>).

На думку Н. Арутюнової, когнітивна метафора «скерована передусім на досягнення гносеологічної мети. Із засобу створення образу метафора перетворюється на спосіб формування змістів, яких бракує в мові» [1, с. 362]. Процес метафоризації стає можливим лише за умови виявлення певного набору ознак подібності між фрагментами донорської та реципієнтної зон. Важливою властивістю сукупності ознак подібності, на нашу думку, є наявність в ній таких змістових компонентів, які не пов'язані безпосередньо із спостережуваними рисами певного явища і мають абстрактну, ментальну природу [6, с. 12]. Саме ці процеси дають можливість поєднання лексем різних сфер життя, наприклад: *Війна на сході України з допомогою російської техніки, російських грошей та російських кураторів*

триває п'ятий рік. Анексований Крим і далі перетворюється на російську військову базу. Але сталося й кілька нових подій у дедалі гірших російсько-українських відносинах, які виглядали у 2018-му як **«політичний пінг-понг»**. (<https://hromadske.ua/posts/politichnij-ping-pong-sho-vidbulosya-mizh-ukrayinoyu-ta-rosiyeyu-u-2018-roci>). Метафоризації відбувається у «новій понятійній області, до якої належать метафоричні змісти одиниць...» [15, с. 70–71].

І донорська, і реципієнтна зона – це частини концептосфери носія мовної свідомості, уніфікованої відповідно до колективного досвіду. Типологія та функції мовних одиниць лінгвокультурної спільноти, з тою різницею, що донорська зона містить інформацію, умовно кажучи, про конкретне, старе, загальновідоме, а реципієнтна зона – про абстрактне, нове, індивідуальне. Це може різною мірою стосуватися загальномовних чи авторських метафор, метафор «стертих» чи живих, надстильових чи жанрово-стильових, проте загальну тенденцію в напрямі метафоричного перенесення завжди буває збережено.

У сучасних політичних текстах нерідким явищем є метонімізація. Метонімія є не лише підґрунтям будь-якої діяльності людини: мовленнєвої, мистецької, поведінкової, а й механізмом мислення, що полягає у встановленні логічних мисленнєвих зв'язків між об'єктами та явищами дійсності на підставі досвіду й фонових знань людини. Саме тому особливістю політичної метонімії є метонімічна концептуалізація, наприклад: *Адже там проти нас воюють не «шахтарі» чи «трактористи», а як ми довели переконливо всьому світові – регулярні, озброєні до зубів підрозділи російських збройних сил* (<https://www.unian.ua/politics/1085454-povniy-tekst-schorichnogo-poslannya-poroshenka-do-verhovnoji-radi.html>).

Так, лінгвісти-когнітивісти розуміють метонімію як «когнітивний процес, під час якого одна концептуальна одиниця (річ, подія, властивість) – корелят – забезпечує ментальний доступ до іншої концептуальної одиниці – референта – в межах одного й того ж фрейму, концептосфери або ідеалізованої когнітивної моделі» [16, с. 99].

У наведеному тексті метонімічне словосполучення *«воюють не «шахтарі» чи «трактористи»* «означає, що «шахтарі», «трактористи» набувають нового концепту – «мешканці окупованих територій» загалом, а не певних професій, вікових чи соціальних груп тощо. Лексеми *«шахтарі», «трактористи»* є мовленнєвим вираженням метонімії – тобто її корелятом, а «мешканці окупованих територій» – смисловим наповненням, тобто референтом. Це є класичним прикладом метонімії, коли назва міста чи території вживається замість назви мешканців цієї території, яка може бути репрезентована у групі інших метонімічних виразів, зокрема назва мешканців певних професій на позначення усіх мешканців певної території.

Наявність лапок також вказує, що ці лексеми не можна сприймати у прямому значенні. Саме лапки вказують на те, що лексичне значення слів *«шахтарі», «трактористи»* та їх контур вступають у суперечність, тобто лапки ускладнюють семантичну структуру слова.

3. Модальна група: виділяється слово, що виражає іронію чи негативну оцінку переданого поняття або реалії, що позначає відчуття неточності або умовності номінації, наприклад: *Як відомо, нинішній президент США Дональд Трамп регулярно звинувачує в неправдивості ЗМІ, які не повідомляють про успіхи його адміністрації, які він вважає «великими» і часом «грандіозними»* (<https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2615030-tramp-znovu-pisov-nastupom-na-zmi-aki-ne-pisut-pro-jogo-veliki-uspishi.html>);

3 з урахуванням добре відомого топографічного кретинізму російських військових *«зблукати»* вони можуть в будь-який момент. Так як це сталося буквально вчора біля Мар'їнки (<https://ukranews.com/ua/news/334673>).

4. Метамова група: лапки виступають як спосіб оцінки вживаних мовних засобів на позначення назви, яка вирізняється від певного стилістичного контексту, наприклад: *Чи стало звинувачення на адресу Михайлова наслідком викриття опікуваних ним хакерів, як стверджується в російській пресі, чи у контррозвідки існувало інше, не відоме нам джерело інформації, невідомо, так чи інакше, наслідки розборок військових і «цивільних» чекістів стали руйнівними для обох сторін* (<https://day.kyiv.ua/uk/blog/polityka/tak-zvani-kuratory>); а

також для оформлення зниженої, просторічної, арготичної лексики, вжитої в політичному тексті, наприклад: «*Один з опозиційних депутатів, а також кандидат у президенти, якого вигнали з «опоблока», Юрій Бойко, зробив шоковую заяву. Йому не сподобалося, що Українська православна церква об'єдналася. Потім депутата, що називається, «понесло», передає Telegram-канал «Жадібний Петя»* (<https://znaj.ua/society/195305-tomos-doviv-regionala-boyka-do-ganebnoji-isteriki-mi-ukrajinci-na-kolinah-povzali>).

Наведені вище приклади вказують на те, що стилістична маркованість передбачає знання того, до якого пласту мови належить цей засіб, а додаткове забарвлення, експресивний ефект виникають при перенесенні цих відомостей в інородний пласт. Це «перенесення відомостей», а точніше введення мовної одиниці в чужорідний контекст в лінгвістичній літературі почасти називають як перемикування стилістичних реєстрів або подібним до цього терміном.

М. Виходцева, навпаки, вважає, що лапки як обов'язковий (закріплений практикою вживання), а не факультативний знак ставляться, коли в текст будь-якого книжкового стилю введено просторічне слово, жаргонізм або навіть арго, тобто лексика, що знаходиться за межами літературної мови. М. Виходцева позначає таку стилістичну невідповідність як «слововведення зниженого типу» [4, с. 118]. Лапки виконують у подібних контекстах адаптивну функцію, виправдовуючи співіснування в одному контексті стилістично неоднорідних слів.

Чужорідним елементом можуть бути і запозичені лексеми. Політичні фігуранти у своїх промовах почасти віддають перевагу запозиченим лексемам. Оскільки склад політичного тексту відбиває соціально-політичні, культурні тощо контакти різних етносів, можемо говорити про вплив екстралінгвістичних, інтралінгвістичних та психологічних факторів на розвиток політичних текстів зокрема та мови загалом. До екстралінгвістичних причин появи в мові-акцепторі запозичень зараховуємо географічний, економічний фактори та соціальні, культурні тощо зв'язки різних етносів. Тобто екстралінгвістичні фактори є стимулами для появи запозичень з однієї мови до іншої. Однак процес переходу лексичної одиниці в мовлення, а в подальшому у вокабуляр мови-акцептора обумовлена низкою внутрішньолінгвістичних факторів, які пов'язані з внутрішніми тенденціями мовного розвитку: 1) потреба в диференціації низки семантичних піль [3]; 2) тенденції до немотивованості або, навпаки, мотивованості мовного знака [14]; 3) закон економії мовних зусиль [13; 12]; 4) тенденція до комунікативної чіткості [9]; 5) тенденція до експресивності [9]. Варто зазначити, що жодна з причин не існує ізольовано [10, с. 159].

Зважаючи на зазначені вище причини, свою промову оратор часто збагачує іншомовними словами, узятими в лапки. Окрім цього, така лексема може бути маркована не лише лапками, а й супроводжуватися такими метаоператорами, як: так зване слово, іншомовне слово, чужорідне слово, нерідне слово, модне слово, слово прийшло в нашу мову тощо. Наприклад: *Майже чотири тижні у Сполучених Штатах триває так званий «шатдаун». Уряд не працює, а президент і Конгрес продовжують сваритися між собою, підриваючи ситуацію на фондових ринках.* <https://www.uifuture.org/publications/news/24510-shutdown-usa>. А може супроводжуватися розлогим метамовним коментарем, наприклад: «*У росіян просто немає історичного виходу – тому що вони не здатні обрати інституції, яким довіряли б у критичний момент. Це як відсутність подушок безпеки в автомобілі – в разі аварії ти приречений і можеш сподіватися тільки на диво. На російське «авось». «Втім, автомобілі в Росії теж ніколи робити не вміли. Тут росіянам варто повчитися у Німеччини або ж Японії. А інстинкту збереження держави і демократії їм варто повчитися в Україні», – Віталій Портников – журналіст і політичний коментатор, оглядач Радіо Свобода.* <https://www.radiosvoboda.org/a/27997139.html> У наведеному прикладі бачимо, метаоператори можуть також вказувати на походження слова (*На російське «авось»*).

Варто зазначити, що у метамовній групі читач інтерпретує вживання рефлексивних лапок, спираючись на контекст, фонові знання (наприклад, знання про стандартне вживання тієї чи іншої одиниці). Отже, інваріантне значення лапок, яке за замовчуванням реалізується

мовцем, полягає у руйнуванні стандартного семіотичного значення. Вживаючи мовний знак, тобто вимовляючи деякий текст, автор хоче зробити доступним для адресата його сенс [7]. Це видається можливим за умови культурної пресупозиції, тобто єдиного усвідомлюваного чи неусвідомлюваного (підсвідомого) колективного когнітивного простору, пов'язаного із специфікою впливу культури на членів етнічної (національної) лінгвокультурної спільноти. Тобто те, що автор висловлює, або хоче сказати, для адресата повинно виражати потрібний сенс, а саме: містити необхідні смислові компоненти і не містити ніяких зайвих, усі лексеми мають вживатися в тих значеннях, які очікує в них знайти адресат.

Отже, рефлексивні лапки метамовної групи пов'язані з явищем текстообумовленої антонімії, яка може бути реалізована лише в синтагматиці, тобто в мовленні, у складі зв'язного тексту. Оскільки ми розглядаємо лапки як імпліцитне лінгвістичне явище, можемо говорити про невід'ємність явища імпліцитної антонімії в політичних текстах, оскільки імпліцитна антонімія сприяє лаконічності і ємкості подання інформації.

Н. Боева розглядає імпліцитну антонімію як таку, «один із членів якої не має свого лексичного вираження, але досягається адресатом і може бути експлікований за аналогією з ідентичними експліцитними опозиціями на підставі сенсу контексту» [2, с. 90]. Таким чином, прихований контраст (між лексемою та лексемою, узятою в лапки), який реалізується за допомогою імпліцитної антонімії, запускає механізм активної ментальної діяльності адресата, наприклад: *Ключова особливість цієї війни, яка дозволяє вважати її незвичною - не в поєднанні бойових дій та інформаційних атак, не в співпраці між регулярними військами та терористичними групами (всі ці гібридні ознаки можемо знайти в історії), а в запереченні самого факту, що вона є. Невипадково війна почалася з «їх там нет»* (<https://www.obozrevatel.com/society/09285-ih-tam-net.htm>). Безумовно, що такі новотвори можливі за певного контексту, тому автор бере їх у рефлексивні лапки. Рефлексивні лапки затребувані перш за все в галузі політики, оскільки політичний текст є найточнішим індикаторами еволюції мовного організму, який іманентно фіксує динаміку мовних змін, розширення політичної терміносистеми, явища транстермінологізації та запозичення і творення суспільно-політичних неологізмів.

Рефлексивні лапки є невід'ємним графічним елементом політичного тексту, оскільки саме вони слугують засобом залучення до певної лексеми уваги адресата, елементом вказівки на ускладнення семантичної структури слова та вираження іронії чи негативної оцінки переданого поняття чи реалії, а також є проявом метамовної рефлексії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арутюнова Н. Д. Язык и мир человека. М. : Языки русской культуры, 1998. 896 с.
2. Боева Н. Б. Антонимичность языковых единиц морфологического и синтаксического уровней в современном английском языке. Ростов н/Д : Изд-во РГПУ, 2004. С. 90.
3. Вайнрайх У. Языковые контакты. Состояние и проблемы исследования. Киев : Вища шк., 1979. 261 с.
4. Выходцева М. Я. Кавычки в системе русского языка : дисс. ... канд. филол. наук. Волгоград, 2003. 199 с.
5. Григоренко І. В. Метафора як образна форма раціональності. *Гілея: науковий вісник*. 2016. Вип. 113. С. 244-247.
6. Жуйкова М. Лінгво-когнітивний статус ознак подібності в метафорі. *Наукові записки Кіровоградського держ. пед. університету ім. В. Винниченка. Серія «Філологічні науки»*. 2011. Вип. 95. Ч. 2. С. 7-12.
7. Зализняк А. А., Лингвистика по А. Т. Фоменко. История и антиистория. Критика «новой хронологии» академика А.Т. Фоменко. М., 2000. С. 18-75.
8. Зубкова О. С. Метафора в ментальном лексиконе. Lambert Academic Publishing GmbH & Co, 2011. 232 с.
9. Майоров А. П. Заимствование в лексико-семантической системе языка (на материале англо-американизмов в современном немецком языке в ФРГ и ГДР) : дисс. канд. филол. наук. М., 1967. 266 с.
10. Мангушев С. В., Павлова А. В. Экстралингвистическая и внутривидовая обусловленность языкового контакта. *Вестник ОГУ*. 2004. С. 157-160.
11. Сенько Е. В. Неологизмы и внутренние стимулы языкового развития. М.: Наука, 2008. С. 56.
12. Сенько Е. В. Экспрессивность новизны как особый вид экспрессивной окрашенности слова. *Проблемы экспрессивной стилистики*. Ростов н/Д: Изд-во РГУ, 1987. С. 137-141.
13. Rot S. Language Contact. Frankfurt am Main: Verlag Peter Lang GMBH, 1991. 320 p.
14. Смецкой А. И. О некоторых внутренних тенденциях развития лексики в связи с проблемой заимствования. *Вопросы романо-германской филологии (грамматика и лексика)*. Т. 64. 1975. С. 97-120.

15. Чудинов А. П. Метафорическая мозаика в современной политической коммуникации. Екатеринбург : Урал. гос. пед. университет, 2003. 248 с.
16. Kövecses, Z. Language, Mind and Culture: A Practical Introduction. London : Oxford University Press, 2006. 416 p.

Iryna Volovenko, Dmitry Kostenko. Features of the use of reflexive quotation marks in political texts.

Introduction. Reflexive quotes are graphic manifestations of metamorphic reflection and demanded in political discussion. In political texts, they acquire new features and specifics of use. Therefore, the proposed scientific research is relevant.

The purpose of the article is to describe the features of the use of reflexive quotation marks in political texts. Achievement of the next goal has led to the following tasks: to identify and characterize the main cases of the use of optional quotes.

Descriptive and comparative methods were used in the study.

In the article described a peculiarities using of quotation marks, as one of the elements, that transfers an information "above text", in the political discussion, showed a basic function of the reflexive quotation marks – meta-language and modal, thanks of that a political speakers attract attention, affect on emotions, cause in recipients some programmed reactions. In the research showed and described four basic groups of reflexive quotation marks: culminating group, for which typical to use quotation marks, with the purpose of involving to some word attention of addressee; portable group, peculiarity of what is selection of word or expression, that has metaphorical and metonymic meaning, transfer comparison, exactly quotation marks point on the lexical meanings of the words and it outline take part in contradictory, so quotation marks make semantic structure of words more difficult; modal group, in that showed the word, that express irony or negative mark of the transferred concept or realities, which marks feelings of the inaccuracy or conditionality of the nomination; meta-lingual group, in which a quotation marks act, as the method of estimating using of the linguistic means for marking of the name which differs from a certain stylistic context, as well, as for the design of a diminished, versatile, agrothetic vocabulary, used in the political text, as the alien element in the such quotation marks can be borrowed words, which political figures particular prefer in their speeches. The contrast between the word and the word, taking in quotation mark, realized thanks with the help of the mental activity of the sender and addressee.

Key words: meta-lingual, reflexive quotation marks, political text, mentality, meta-lingual reflexion, political discourse, subject of the political process, metaphor, metonymy, meta-operators.

УДК 811.161.2'34

Марина Кабиш

РОЛЬ ЕПІФОРИ У ПОЕТИЧНИХ ТВОРАХ МИКОЛИ ВОРОНОГО

Стаття присвячена дослідженню актуальної для сучасної лінгвістики проблеми принципів і форм звукової організації тексту. Головна увага зосереджена на описі епіфори, її видів і ролі у ліричних текстах Миколи Вороного. На основі ілюстративного матеріалу розглянуто функції анепіфори та епанафори в ідіостилі поета.

Ключові слова: звук, звукопис, фоностилістика, повтор, епіфора, анепіфора, епанафора, поетичний текст.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Талант Миколи Вороного багатогранний: він був поетом, перекладачем, критиком, істориком літератури, публіцистом, актором, режисером, редактором, дослідником національного театру, світової та вітчизняної драматургії, громадським діячем, декларатором ідей і форм українського символізму. Широка ерудиція, далекоглядність, залюбленість в українську народну пісню – усе це не могло не позначитись на ідіостилі митця. Секрет поетичної майстерності Миколи Вороного – це особлива музичність, творення новітніх звукообразів, надзвичайно багатий звукописний інструментарій.

Аналіз джерел, у яких започатковано розв'язання проблеми. Дослідження фонетичної складової художнього тексту на початку ХХ ст. активно здійснювалося в першу чергу в працях представників формальної школи: В. Шкловського, Р. Якобсона, Л. Якубинського, Є. Поливанова та ін. Однією з незаперечних переваг цього напрямку є виділення особливої естетичної функції мови художнього твору, який відрізняється від мови практичною відсутністю автоматизму. Більшість вчених цього напрямку досліджували винятково ліричний текст як носій поетичної (естетичної) функції. Саме поезія визнавалася тією сферою, де звуковий символізм найбільш відчутний [9, с. 183].

Виділення нерозв'язаних раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується дослідження. Фоностилістика як наука в останні роки привертає увагу вітчизняних і зарубіжних учених-дослідників своєю новизною, глибиною вираження експресивних